

**פרוטוקול משיבת הועדה לקידום מעמד הילד מיום 26/6/2016**  
**ועדה מספר 2**

**רשימת המשתתפים:**

ח"כ יפעת שאשא ביטון – יו"ר הועדה המיוחדת לזכויות הילד  
גב' ליאור וסרמן- יועצת פרלמנטרית לח"כ יפעת שאשא ביטון  
גב' תמי ברנע- מנהלת הועדה לזכויות הילד, הכנסת  
מר אסף אפל- דובר ח"כ  
עו"ד לובה בורשטיין – חברת מועצה  
הרב יוסף מאיר הורוביץ- נציג ציבור מטעם אגודה  
גב' רונית צור- ראש מינהל שירותים חברתיים  
מר עומר אונגר- מנהל אגף שירותים חברתיים  
גב' יעל כהן – מנהלת אגף שירותים חברתיים  
מר אורן טוויל- מנכ"ל החברה העירונית לתרבות הפנאי  
ד"ר מירב סבג – מרכזת תחום ילדים בסיכון ומרכזת הועדה לקידום מעמד הילד  
מר איציק מלכה- מנהל מרכז קהילתי ספרא י"ב, יו"ר המתנ"סים  
גב' אילנה שמלה- ללום- מנהלת מחלקת בריאות  
גב' גילית אבטליון - מנהלת המרכז להורות משמעותית  
גב' יעל נהוראי אטיאס- מנהלת התכנית הלאומית 360  
גב' טלי דרורי-מנהלת תחום גיל הרך  
גב' אריאלה בונבידה- נציגת ועד הורים עירוני  
מר טל בן דוד- יו"ר ועד הורים שקד וועדת חינוך מיוחד  
גב' מזל שאלתיאל- ראש תחום ילדים ונוער, החברה העירונית  
מר עומר גדג'- רכז תנועות הנוער בעיר  
גב' אליזה קבלקין – מזכ"ל מועצת נוער  
מר רון גמזו- נציג מועצת נוער  
מר אלכס מילר – מנחה מועצת נוער  
גב' איילה משה- מפקחת גנ"י ממלכתיים  
גב' מיכל בן זאב שאול- יועצת בכירה חמ"ד משרד החינוך  
גב' אביטל יצחק- ס/מפקחת מחוז אשקלון  
גב' אורלי עמרם- אחות מפקחת מחוז אשקלון  
גב' ליה רובין- מנהלת המחלקה לאם ולידה, משרד הבריאות  
ד"ר גילה מילר – מנהלת מרכז הורים ילדים  
גב' אסתר שם טוב- אם בית מרכז הורים  
גב' מאי סימון – מטפלת במרכז הורים ילדים

**התנצלו:**

הרב אברהם אמסלם – יו"ר הועדה לקידום מעמד הילד  
מר אריה מימון – ראש מינהל חינוך  
גב' מרטין עובדיה- מנהלת אגף חטיבה צעירה

**מהלך הדיון:**

**1.הצגת שירות מרכז הורים ילדים ע"י ד"ר גילה מילר, מנהלת התכנית**

במרכז הורים ילדים ניתנת התייחסות לקשת רחבה של צרכים וקשיים של ילדים בסיכון ובני משפחותיהם, בסביבה ביתית חמה ותומכת, מתוך מגמה לשפר את התפקוד ואיכות החיים של הילדים והמשפחות כאחד.

השירות ניתן ע"י צוות רב מקצועי הכולל: עובדים סוציאליים - פסיכותרפיסטים ומטפלים משפחתיים, מטפלים בהבעה (אומנות, מוסיקה, בעלי חיים וכדומה...) אם בית, בת שרות לאומי, מדריכים טיפוליים ומתנדבים.

**אוכלוסיית היעד:** ילדים בגילאי לידה עד 12 ומשפחותיהם, הנמצאים במצבי סיכון ואשר סובלים מבעיות התנהגותיות, תפקודיות, רגשיות וחברתיות שהתפתחו בעיקר על רקע חסכים בסיפוק הצרכים הבסיסיים כתוצאה מתפקוד הורי לקוי, בעיות תקשורת במשפחה, היעדרות או חולי של אחד ההורים, הזנחה או אלימות.

### **מטרות המרכז:**

- מניעה וצמצום גורמי הסיכון הפיזי והנפשי של הילדים המטופלים במרכז.  
- שיקום היחסים בין הילדים והוריהם ושיפור התפקוד ההורי.  
- הקניית כלים ומיומנויות התמודדות לילדים ולהורים במישור רגשי, חברתי, התנהגותי ולימודי, הן כפרטים והן כחלק ממערכת רחבה יותר (משפחה, חברים, קהילה).

### **ייחודיות המרכז:**

- 1. סביבה טיפולית חמה ומכילה - המרכז מספק תחת קורת גג אחת, מגוון התערבויות טיפוליות, חווייתיות ויצירתיות לילדים ולהוריהם. המרכז פועל במבנה דמוי בית עם סלון, מטבח וגינה מטופחת, כך שמעבר לעבודה בחדרי טיפול, קיימת עבודה בחללים נוספים, היוצרים ביחד סביבה טיפולית חמה, עוטפת, מכילה ותומכת.**
- 2. "תפירת חליפה" טיפולית ייחודית - לכל משפחה אשר מופנית למרכז נקבעת תכנית ייחודית, תוך התייחסות לצרכי הילדים ולצרכי המשפחה כולה.**
- 3. שותפות - התכנית הטיפולית נבנית בשיתוף המשפחה, העו"ס המפנה וצוות המרכז.**
- 4. שילוב שיטות טיפול - התפיסה הטיפולית במרכז, מאפשרת שילוב של מודלים ואסכולות טיפוליות שונות (דינאמי, התנהגותי, מערכת, וטיפוליים בהבעה ויצירה) וכן מאפשרת יצירת צוותי טיפול מפרופסיות שונות במשפחות.**
- 5. מקצועיות - במרכז, מתקיים תהליך מובנה של תכנון, בקרה והערכה של תהליכי הטיפול השונים וזאת באמצעות, ועדות קליטה, ועדות הערכה שוטפות, ועדות סיכום ושאלוני משוב.**

### **דרכי התערבות:**

טיפול בכל הרמות (פרטני, דיאדי, משפחתי, קבוצתי, ייעוץ והדרכת הורים) לילדים ומשפחותיהם, על ידי צוות המרכז.  
התוכניות כוללות:

- קבוצות דיאדות לשיפור קשר הורה-ילד באמצעים שונים כמו אמנות, פעילות ימית, אמנויות לחימה, קפוארה, יוגה. קבוצת העצמה לאימהות, קבוצת גינון טיפולי.
- קבוצת דיאדות אם – ילד לגיל הרך במוסיקה, קבוצת ילדים בגיל החביון במוסיקה.
- במרכז מתקיימים מפגשים לכלל המשפחות לקראת חגים ואירועים וכן פעילות קיץ אינטנסיבית לילדים. מטרת המפגשים ליצור זיקה נוספת למרכז כסביבה טיפולית המהווה מודל של בית.
- משחקה לילדים והוריהם.

### **מאפייני משפחות:**

- משפחות רב בעיות מוכרות ללשכות הרווחה (חלקן דור שני ושלישי למצוקה), שהופנו סביב סיכון להתדרדרות (התנהגותית, רגשית, חברתית...), אצל ילד אחד או כמה ילדים במערכת המשפחתית. מתוכן, משפחות רבות שמופנות ע"י עו"ס לחוק הנוער. מדובר במשפחות שאיבדו אמון במערכת השירותים החברתיים בקהילה והמרכז מאפשר אלטרנטיבה טיפולית נוספת.
- משפחות שפסיכותרפיה פרטנית ומשפחתית בלבד שניתנת על ידי שירותים שונים בקהילה אינה נותנת מענה מספק לצרכיהם ההתפתחותיים והרגשיים.
- משפחות צעירות שניתן לנבא כי תיכנסנה למעגל המצוקה, אם לא תקבלנה מענה לצרכיהן ההתפתחותיים והרגשיים.

ההחלטה לטיפול במרכז מתקבלת בוועדת תכנון טיפול והערכה של המינהל לשירותים חברתיים והיא מוגבלת לשנה עם אפשרות לחזור לוועדה, לדיון בהארכה לחצי שנה נוספת.

### **התייחסויות:**

- גבי רוגית צור- ציינה אתגרים עמם מתמודדת העירייה: תקציב הרווחה הקיים להפעלת שירותים במסגרת הקהילה אינו נמצא בהלימה לצרכים. באשדוד ישנם כ-10,000 ילדים בסיכון, מהם רק 680 מטופלים במסגרות ייעודיות שונות בתוך הקהילה; קיים חוסר

במסגרות ייעודיות למגזר החרדי; המנהל לשירותים חברתיים בעיריית באשדוד מטפל לא רק בילדים תושבי העיר אלא גם בילדים מישובים סמוכים לאשדוד. המטרה של המינהל היא להגן על ילדים וצריך להיות תקציב הגון יותר לטיפול בילדים בקהילה.

- עולה הצורך בפיתוח מענים כפולים למגזר כללי ולמגזר החרדי, תוך התאמה והתייחסות לרגישות התרבותית הנדרשת.

- בדיון עלתה סוגיית עלות הטיפול בילדים בסיכון: עלות הטיפול ב-4 ילדים בתוך הקהילה, שווה לעלות השמת ילד אחד בפנימייה. טיפול יעיל ואינטנסיבי בקהילה, יכול, פעמים רבות, לחסוך את הצורך בהוצאת ילד מביתו. ההמלצה היא להגדיל את סל השירותים בקהילה, על מנת לאפשר לטפל ביותר ילדים בסיכון, ובכך לנסות למנוע, בטווח הארוך, הוצאת ילדים למסגרות חוץ ביתיות.

- האתגר שציין מר **איציק אלישר** היא לצמצם את מספר המועדוניות ושילדים בסיכון יקבלו את הטיפול. כוונת משרד הרווחה היא שהמועדוניות יהיו יותר טיפוליות.

## 2. הצגת נושא היערכות עירונית לקראת קיץ

מר **עומר אונגר** הציג את היערכות המינהל לשירותים חברתיים לקיץ 2016: במסגרת המועדוניות ישנה פעילות קיץ משודרגת – 478 ילדים משובצים, 160 ילדים משובצים ילדים במעונות רב תכליתיים ו- 598 ילדים במעונות (מסודרים ע"י הרווחה) ובמשפחתונים.

מעבר לכך בקייטנות קיץ ישתתפו כ- 713 ילדים מהמגזר כללי (200 ילדים בגילאי גן, 282 ילדים בכיתות א'-ב' משובצים בקייטנת ביי"ס של החופש הגדול, ו- 231 ילדים מכיתות ג' ומעלה. כמו כן, כ-475 בנות בגילאי א'-ו (מגזר חרדי). המשפחות משתתפות בתשלום של 100 ₪ ויתר התשלום במימון הרווחה והחברה העירונית.

- הועלתה סוגיית השמת ילדים בסיכון לאחר סיום שהותם במסגרות טיפוליות (לאחר תאריך 12/8) ויש למצוא פתרונות בקהילה לילדים בתקופה זאת. מדובר על מצבי סכנה.

מר **אורן טוויל** ציין כי בנושא קייטנות יש פריצת דרך ברמה הארצית. ראש העיר החליט על הנגשת קייטנות, אם בשנה החולפת שולם סך של 1,500 ₪ עבור השתתפות בקייטנה הרי שהשנה, עיריית אשדוד הוזילה את עלות הקייטנות מטעמה כך שעלות קייטנה לגיל הרך עומדת על 950 ₪ עבור יום לימודים ארוך, (משפחות רווחה משלמות תשלום סמלי בלבד) ועלות קייטנה לכיתות ג'-ו בקייטנה חברתית עומדת על 650 ₪ (במקום 750 ₪ שהיה בעבר). בכיתות א'-ב' מדובר על תשלום של 300 ₪ וילדי רווחה משלמים 100 ₪.

מבחינת רישום נראית עליה ברישום של 300 ילדים בקייטנות החברתיות.

כמו כן, בנושא **העסקת בני נוער**, העיר נמצאת גם בשיאים. בשנה החולפת כ-800 בני נוער היו מועסקים בתקופת הקיץ. התוצאה היא כי נוער מועסק אינו מעסיק. גם השנה העירייה מקדמת העסקת נוער מקומי על ידי שילובם כעובדים במוסדות עירוניים וביוזמות עירוניות, כגון הדרכה בקייטנות, תוך הקפדה על שמירת זכויותיהם ותשלום הגבוה מתשלום שכר המינימום אותו מחייב החוק. בני הנוער מועסקים בכל הקייטנות החברתיות וכן בבי"ס של החופש הגדול באחוזה מסויים לצד פרחי הוראה או מורות מוסמכות.

-**אליזה קבלקין** ציינה את מעורבות בני הנוער ביזום והפעלת יריד התעסוקה על ידי בני הנוער. היריד התבצע בשיתוף עם גופים עירוניים ופרטיים. לצד עדכון של זכויות העובד/ת.

גב' **רונית צור** הזכירה כי במסגרת הרווחה הוצג מיזם חופיקס- השכרת שמשיות וכיסאות לחוף הים. ויש לציין כי כל העיר מחבקת את היוזמות הללו.

מר **איציק אלישר** ציין כי התחום התעסוקתי מסייע בהפחתת רמת הוונדליזם עבור ילדים שחוזרים מהפנימייה.

עוד צויין כי במסגרת פעילות תרבות ופנאי בחודשי הקיץ נערך סקר בקרב בני הנוער מתוך מטרה לבחון מה מעניין אותם ומה הם אוהבים. סקר זה תורם לשותפות עם בני הנוער. כמו כן הונגשו 8 פעילויות לבני נוער בשיתוף עם תחום הנוער ומועצת הנוער.

**אלכס מילר** דיבר על חשיבות עניין השותפות של בני הנוער בקבלת החלטות וציין כי כשהנוער בוחר זה מתקבל מאוד בעיני כלל בני הנוער.

**גב' מזל שאלתיאל** ציינה את שיתופי פעולה חוצי ארגון שנערכים בעיר לקידום יוזמות קיץ ובכלל וכי 28% מבני הנוער משולבים בארגוני בני נוער. וכן על ההובלה החשובה בהנהגת המד"צים.

#### **לסיכום :**

#### **ח"כ יפעת שאשא- ביטון:**

1. הועדה התרשמה משיתוף הפעולה בין יחידות העירייה, החברות העירוניות, הרשות העירונית למאבק בהתמכרויות ולאלימות ונציגי התכנית הלאומית לילדים בסיכון, בולט לעין וראוי לציון ולשבח. אין ספק שההישגים הרבים בתחום הילדים והנוער הם פרי של שיתוף פעולה זה.
2. הוועדה מציינת לשבח את פעילותה של עיריית אשדוד לטובת העסקה הוגנת ומיטבית של נוער בתקופת הקיץ.

#### **החלטות:**

- הוועדה תפנה בקריאה לשר הרווחה והשירותים החברתיים ע"מ להגדיר את אשדוד כעיר מחוז, מה שיאפשר הגדלת תקציבי הרווחה.
- הוועדה קוראת לשר הרווחה והשירותים החברתיים להגדיל את תקציב הרווחה לטיפול בילדים ובבני נוער בסיכון בתוך הקהילה, מה שיחסוך בטווח הארוך הוצאת ילדים למסגרות חוץ ביתיות.

יו"ר הועדה (מ"מ), גב' רונית צור : \_\_\_\_\_

מרכזת הועדה, ד"ר מירב סבג: \_\_\_\_\_

**רשמה :**

**ד"ר מירב סבג**

שמור : 552